

P 24

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY OBCE MACOV K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROKY 2024 - 2026

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2024 (ďalej len stanovisko).

Návrh viacročného programového rozpočtu obce Macov na roky 2024 - 2026 bol zverejnený na úradnej tabuli mesta a na webovom sídle obce (www.ocu-macov.sk).

Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej mohli fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade.

A. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu viacročného programového rozpočtu na roky 2022 - 2024 (ďalej len návrh rozpočtu), ktorý bol zverejnený na úradnej tabuli mesta, na elektronickej úradnej tabuli a na webovom sídle obce (www.ocu-macov.sk). Posudzovala som zákonnosť ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu (ďalej len OZ).

Legislatívnym východiskom zostavenia rozpočtu je zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Podľa §4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce.

Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre nich zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je zakladateľom. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Podľa §9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Návrh rozpočtu je zostavený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie.

Navrhované výdavky rozpočtu obce sú alokované do 10 programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy, prvky a projekty.

Rozpočet na rozpočtový rok 2024 je po jeho schválení OZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY ROZPOČTU

Podľa makroekonomických predpokladov z prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky pre rok 2022 je stanovený cieľ pre schodok na úrovni - 4,9 % HDP. V roku 2022 sa predpokladá udržanie očakávanej úrovne dlhu z roku 2021 a následný pokles pod 59 % HDP v nasledujúcich dvoch rokoch. Daň z príjmov fyzických osôb tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu sa rozpočtuje na rok 2022 s rastom + 6,3 % oproti roku 2021, pre roky 2023 a 2024 sa predpokladá navýšenie + 7,1 % oproti roku 2022 a + 6,9 % oproti roku 2023.

Východiskom pre zostavenie návrhu rozpočtu je vývoj príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t. j. skutočné plnenie rozpočtu k 31. 12. 2022, k 31.12.2023,. V príjmovej časti rozpočtu sa vychádza z aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2022 až 2024, ako aj z uzatvorených zmluvných vzťahov, ktoré ovplyvňujú príjmovú aj výdavkovú časť rozpočtu.

Navrhovaný rozpočet obce, vrátane finančných operácií, je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok, vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový; prebytok je rozpočtovaný vo výške 202 100
Kapitálový rozpočet je nulový

Vývoj príjmovej časti rozpočtu:

v €

Rok	Schválený rozpočet príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom
2022	188 893	171 151,34
2023	205 206	205 206
2024-návrh	202 100	očakávaná skutočnosť – 202 100

Návrh príjmovej časti rozpočtu je vyšší . Bežné príjmy sú rozpočtované na úrovni očakávanej skutočnosti k 31.12.2023, nakoľko z dôvodu neistého vývoja, je veľmi ťažké stanoviť prognózu vývoja bežných príjmov, najmä dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu.

Rozpočet na strane príjmov a vývoj príjmovej časti rozpočtu ovplyvňuje a v priebehu rozpočtového roka ovplyvní aj výdavkovú časť rozpočtu.

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu:

v €

Rok	Rozpočet výdavkov celkom	Skutočnosť čerpania výdavkov celkom
2022	188893,	173504,72
2023		očakávaná skutočnosť – 200 320
2024 – návrh	202 100	202 100

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s vyrovnaným ,minimálnym zvýšením výdavkov oproti schválenému rozpočtu roku 2023 aj očakávanej skutočnosti k 31.12.2023,

Výdavková časť bežného rozpočtu je nastavená na úroveň bežných zdrojov, a je potrebné pomenovať riziká, ktoré v priebehu rozpočtového roka môžu ovplyvniť čerpanie rozpočtu:

- nenaplnenie prognózy výnosu dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, poklesu HDP, čo by mohlo znamenať spolu so schválenými legislatívnymi zmenami zásah do výnosu tejto dane pre rozpočty územnej samosprávy,
- nenaplnenie rozpočtu vlastných bežných príjmov,
- vyššie čerpanie rozpočtu bežných výdavkov z dôvodu nových legislatívnych povinností pre samosprávy,

ROZPOČET BEŽNÝCH PRÍJMOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s trocha nižším rozpočtom bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu na rok 2023, bežné príjmy sa rozpočtujú na úrovni očakávanej skutočnosti plnenia bežných príjmov k 31.12.2023.

Vývoj bežných príjmov :

v €

Rok	Schválený rozpočet bežných príjmov	Skutočnosť plnenia bežných príjmov
2022	188 893	171 151,34
2023	205 206	205 206
2024 - návrh	202 100	očakávaná skutočnosť – 202 100

V návrhu rozpočtu sa očakáva zníženie bežných príjmov, pričom u daňových príjmov sa očakáva rovnaký vývoj resp. mierne navýšenie ako v roku 2023, u nedaňových príjmov zostavovateľ rozpočtu počítá tiež s miernym nárastom a pri grantoch a transferoch sa rozpočtuje ich pokles oproti očakávanej skutočnosti roku 2023.

	Schválený rozpočet 2023	Očakávaná skutočnosť 2023	Návrh rozpočtu 2024
Daňové príjmy	178810	179620	192426
Nedaňové príjmy	5950	7956	7170
Granty a transfery	2240	17630	2505

V dôsledku nepredvídateľného vývoja a pri legislatívnych zmenách, ktoré sa očakávajú k 1.januáru 2024 ktoré majú významný vplyv na vývoj výnosu dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, je dôležitá zásada opatrnosti pri rozpočtovaní bežných príjmov. Zo strany obce by mala byť samozrejmosťou aj kontinuálna kontrola plnenia príjmov, lebo je to veľmi dôležitá otázka vyrovnanosti rozpočtu.

Daňové príjmy

Daňové príjmy sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo

štátneho rozpočtu, majetkovými daňami a daňami za tovary a služby. V roku 2024 obec rozpočtuje daňové príjmy na úrovni očakávanej skutočnosti k 31.12.2023, v ktorej je už zaznamenané zvýšenie daňových príjmov oproti schválenému rozpočtu.

Pre hospodárenie obce je veľmi dôležitý výnos dane z príjmov fyzických osôb - podielová daň zo štátneho rozpočtu. Ich podiel na celkových bežných príjmoch je významný a akýkoľvek negatívny vývoj výnosu dane z príjmov fyzických osôb by ovplyvnil vyrovnanosť rozpočtu.

V návrhu rozpočtu na rok 2023 je výnos dane z kapitálového majetku dane z príjmov podstatný z príjmov fyzických osôb - podielová daň zo štátneho rozpočtu rozpočtovaný v zmysle prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky s navýšením + 6,9 % oproti roku 2022 a pre rok 2024 sa predpokladá 7,1% nárast z HDP

v €

	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2024
Výnos podielovej dane zo ŠR	105676	116000	130000	130000	130000

Návrh rozpočtu príjmov z daní z nehnuteľnosti a z daní za tovary a služby je realistický. Rovnaký postup rozpočtovania je aj u daní za tovary a služby, kde očakávaná skutočnosť je nižšia ako schválený rozpočet na rok 2023 po zmene 1. vid' tabuľky v prílohe .

Nedaňové príjmy

Rozpočet nedaňových príjmov na rok 2024 je vyšší ako schválený rozpočet na rok 2023 a tiež aj ako očakávaná skutočnosť k 31.12.2023, dôvodom sú vyššie príjmy z vlastníctva majetku z prenájmu budov vid' tabuľka .

V návrhu rozpočtu administratívnych poplatkov a platieb ide najmä o:

- príjmy zo správnych poplatkov vo výške 4170 €, ktoré sú vyberané v zmysle platných právnych predpisov
- Sú to príjmy vyberané v zmysle platných všeobecne záväzných predpisov a uzatvorených zmlúv o poskytovaní služby, najväčšie položky sú za správne poplatky a hrobové miesta vid' tabuľka v prílohe

Granty a transfery

V návrhu rozpočtu sa uvažuje aj s menšími dotáciami vo výške 2505 EUR s dotáciami, ktoré budú obci poskytované z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií ,prípadne od jednotlivcov

ROZPOČET BEŽNÝCH VÝDAVKOV

Rozpočet bežných výdavkov reflektuje na potreby samosprávy a na činnosti, ktoré samospráva musí v zmysle zákona o obecnom zriadení zabezpečovať. Rozpočet bežných výdavkov závisí od plnenia bežných príjmov a od bežných grantov a transferov, z ktorých sa zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy.

V roku 2024 sa uvažuje so znížením rozpočtu bežných výdavkov oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2023. Dôvodom zníženia výdavkov je, aby boli vyrovnané s príjmami, ktoré sú predpokladané pre ďalšie obdobie, viac výdavkov bude poskytnutých na úpravu komunikácie, ale aj ostatných nákladov ako je el. energia.

Návrh rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie nie je na všetkých položkách vyšší oproti schválenému rozpočtu roku 2023 aj oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2023, podľa rozpisu podľa Obrázku č. 1

PROGRAM 10: PODPORNÁ ČINNOSŤ

Aktivita		Bežné výdavky v EUR			Rozpočet 2024 v EUR	Rozpočet 2024 v EUR	Rozpočet 2024 v EUR
klasifik	funkčná klasifik	ukazovateľ	ekonomická klasifikácia				
PROGRAM 12: Podporná činnosť					92 430	92 430	92 430
1	1	Podporná činnosť - správa obce			92 430	92 430	92 430
3	01.1.1.6.	Obce, z toho			91 830	91 830	91 830
4		1 Mzdy platy a ostatné osobné vyrovnania			47 000	47 000	47 000
5		2 Poistné a príspevky do poisťovní			16 430	16 430	16 430
6		3 Čestovné nahrady			0	0	0
7		4 Elektrická energia			5 000	5 000	5 000
8		5 Vodné a stočné			500	500	500
9		6 Poštové a telekomunikačné služby			3 000	3 000	3 000
10		7 Interierové vybavenie			1 000	1 000	1 000
11		8 Počítačová technika			200	200	200
12		9 Všeobecný materiál			5 000	5 000	5 000
13		10 Údržba prevádzkových strojov a zariadení			300	300	300
14		11 Údržba VT			500	500	500
15		12 Údržba budov, priestorov a objektov			1 000	1 000	1 000
16		13 Knihy, publikácie a časopisy			300	300	300
17		14 Reprézentačné			0	0	0
18		15 Všeobecné služby			4 500	4 500	4 500
19		16 Špeciálne služby			0	0	0
20		17 Nahrady			0	0	0
21		18 Sitavovanie			0	0	0
22		19 Sociálny fond			800	800	800
23		20 Poplatky dane a cía			0	0	0
24		21 Pokuty a penále			2 000	2 000	2 000
25		22 Odmeny na základe dohody			2 000	2 000	2 000
26		23 Dolacia - školstvo			500	500	500
27		24 Poistenie majetku obce			0	0	0
28		25 štúdia expertízy			0	0	0
		27 Kolkové známky			0	0	0
		28 odmerovanie novorodencov			500	500	500
		29 za stravné prip výpl			1 300	1 300	1 300
25	01.1.0.	transakcia verejného dlhu			0	0	0
26		1 Spiacanie urokov a platby súvisiace s uvermi			0	0	0
27	01.1.2.	Poplatky banke			600	600	600
28		1			800	800	800

Obec plánuje v roku 2024 realizovať opravu a údržbu ciest a chodníkov , sú plánované vyššie náklady v návrhu rozpočtu .

Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, pre zachovanie vyváženej rozpočtu obce, aby sa rozpočtovaný prebytok bežného rozpočtu naozaj naplnil, čo znamená dôslednú kontrolu plnenia príjmov zo strany mesta a regulované čerpanie výdavkov so zachovaním princípov hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných výdavkov. Rozpočtová disciplína je naozaj nevyhnutná, pretože z prebytku bežného rozpočtu sa musia uhradiť aj splátky návratných zdrojov financovania. Zároveň vytvorenie podmienok pre realizáciu grantových rozvojových programov pre obec .

C. ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE NÁVRHU VIACROČNÉHO PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2024 – 2026 a tiež ako programový dokument, ktorý spĺňa základné princípy programového rozpočtovania.

Po preverení náležitostí a obsahu návrhu viacročného programového rozpočtu na

roky 2024 – 2026 konštatujem, že je zostavený v súlade s všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Ing. Beata Pisarciková
kontrolórka obce
Macov